

Institutråd (Møde i institutrådet)

08-09-2022 09:00 - 10:30

Zoom

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden.....	1
Punkt 2: Orientering v. KT.....	1
Punkt 3: Fremtidens humaniora.....	1
Punkt 4: Optagelsestest.....	2
Punkt 5: Karrieretiltag.....	2
Punkt 6: Science & Innovation Hub (AAU INNOVATE).....	2
Punkt 7: Evt.....	3
Referat.....	4

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Punkt 2: Orientering v. KT

Orientering fra fakultetsledelsesmøder

Instituttets strategimål

AAU missioner og instituttets arbejde med missionstilgangen

Status på signaturprojekter

Fællesforskningsarrangementer

-SSH fest 30.09.22

-Institutdag

Fremmøde på Campus

Punkt 3: Fremtidens humaniora

Vi har ved tidligere møder drøftet vilkårene for humanistiskorienterede aktiviteter på universitetet i dag. Der er ingen tvivl om, at rammevilkårene er udfordrende, men hvordan skal vi forstå humaniora i dag, og hvad er det særligt værdifulde ved vores aktiviteter. KT indleder punktet og vi diskuterer det.

Målet med punktet er også at tale om og aftale, hvordan vi gerne vil arbejde med temaet i IR og på instituttet i øvrigt.

Der er vedlagt et bilag med nogle citater fra Maja Horst og Alan Irwins debatbog 'Hvad vil vi med universiteterne' til inspiration. Lad os også drøfte om, der er andre materialer, vi skal trække ind i drøftelsen på sigt.

HVAD VIL VI MED UNIVERSITETERNE

Citater fra Maja Horst og Alan Irwins bog - Hvad vil vi med universiteterne, 2018

s.14

-Hvis vi starter med uddannelsesaspektet, så kører der i disse år i Danmark en ophedet debat om, hvad formålet med en universitetsuddannelse egentlig er. På den ene side mener samfundsingeniørerne, at det handler om at gøre unge mennesker arbejdsmarkedsparete. De skal tilegne sig en række kompetencer, som gør dem til produktiv arbejdskraft. Værdien af en uddannelse kan i den optik måles ved at se på, hvilken løn de færdige kandidater får for deres arbejde. Jo højere løn, jo mere værdi har uddannelsen. Set i det perspektiv er økonomer, revisorer og aktuarer nogle af de mest værdifulde uddannelser, mens musiklærere, designere og teologer er det modsatte.

-I modsætning til det argumenterer frihedskæmperne for, at universitetsuddannelser primært handler om at skabe oplyste og dannede borgere. Fremtidens arbejdsmarked er uforudsigeligt, og derfor bør studerende uddanne sig bredt og inden for områder, de har lyst til at beskæftige sig med. Uddannelse er værdifuldt i sig selv. Hvor hurtigt de kommer i arbejde, er i den sammenhæng ikke så relevant.

s. 23

-Vores største ærgrelse over debatten mellem samfundsingeniørerne og frihedskæmperne er, at den ikke giver plads til at diskutere de mange presserende udfordringer og muligheder, som tårner sig op foran universiteterne i disse år.

-Den teknologiske, politiske og sociale udvikling betyder, at universiteterne skal forberede sig på, at hele fundamentet for deres virke og eksistens forandrer sig dramatisk. Den digitale udvikling af samfundet stiller for eksempel grundlæggende spørgsmål ved, hvad universiteternes rolle skal være i fremtiden. Det handler ikke kun om nye læringsmetoder, men gælder også om meget større temaer som inklusion, livslang læring og social sammenhængskraft, når arbejdsmarkedet forandres grundlæggende. Denne udfordring håndteres imidlertid ikke særlig begavet af den eksisterende debat.

Side 44:

-I lyset af den debat kommer ønsket om, at universiteterne bidrager til løsningen af de store udfordringer, desværre ofte til at fremstå som et eksternt krav. Det betyder, at det bliver til en 'strategisk' indsats på universiteterne. I modsætning til hvordan man normalt opfatter dette begreb, betyder 'strategisk' på universitetet som regel noget ydre – eller noget, der for mange af universitetets ansatte helst skal være afkoblet fra 'det egentlige arbejde'. Det opfattes ikke som en del af kerneindsatsen, men snarere noget, man gør, fordi nogle andre (typisk eksterne bevillingsgivere) har et ønske om, at det skal gøres.

-Frem for at være en del af universitetets indre drivkraft bliver beskæftigelsen med de store samfundsmæssige udfordringer en instrumentel indsats – noget, man gør for at opnå noget andet (ressourcer som penge eller godt omdømme) – ikke fordi det har værdi i sig selv. Det er ærgerligt, for de store samfundsmæssige udfordringer kunne bruges produktivt til at definere ambitioner og visioner for det videnskabelige arbejde. Universiteterne kunne fx inddrage FN's 17 verdensmål og forpligte sig til at bidrage til, at disse mål er en integreret og central del af både forskning og undervisning.

-Samtidig foregår stadig mere vidensproduktion i netværk, som inkluderer mange forskellige aktører. Disse netværk er grænseoverskridende på flere måder. De går på tværs af grænsen mellem offentlig og privat, de er internationale, og de nedbryder også i tiltagende grad disciplinære grænser. I forlængelse af de store samfundsmæssige udfordringer har man længe kunnet se, at løsningerne kræver samarbejde på tværs af disciplinære, sektorale og organisatoriske grænser. Men det er langt fra simpelt at finde ud af, hvordan universiteternes rolle kan være i dette. De er involveret i rigtig mange af disse netværk, men den traditionelle offentlige debat fortolker som regel disse meget komplekse forhold som en simpel konflikt for eller imod samarbejde.

Side 56:

-For det første må og skal universiteter bidrage til samfundsmæssig udvikling – de har et samfundsmæssigt ansvar. De eksisterer for at skabe et positivt bidrag til at gøre livet bedre – for individer, grupper og samfund. Som Francis Bacon sagde: “Det sande og legitime mål for videnskaberne er at bibringe menneskeligt liv nye opdagelser og ressourcer.” En af de vigtigste måder, hvorpå universitet skaber “nye opdagelser og ressourcer”, er gennem de studerende. Uddannelse er derfor lige så vigtig som forskning, når vi taler om det samfundsmæssige ansvar.

-For det andet har universiteter en særlig forpligtelse til at bevare, respektere, producere og understøtte både ‘sandheden’, dvs. den bedst mulige viden på et givent tidspunkt, og kritisk tænkning. Universitetet kan dele sin forpligtelse på samfundsmæssig udvikling med mange andre institutioner, men forpligtelsen til at bevare, respektere og producere sandhed og kritisk tænkning er universiteterne mere eller mindre ene om. Der er ikke andre steder i samfundet, hvor denne opgave varetages på samme uafhængige grundlag.

Side 57:

-Det er også et arbejde, som må tage hensyn til, hvilken kontekst universiteterne skal fungere i. Netop fordi de har en vigtig forpligtelse over for samfundsmæssig udvikling, er det afgørende, at vi forholder os til, hvilket samfund de befinder sig i. Derfor må vores vision om universiteter som forandringskraft tage udgangspunkt i, hvordan de kan bidrage i Danmark.

Side 69-70:

-Universiteter har brug for ledelse – men det skal være den form for lederskab, der faciliterer, at alle universitetets ansatte og studerende kan udvikle og udnytte deres evner bedst muligt. Det er ikke lederne, der ved mest om, i hvad og hvordan der skal forskes eller uddannes. Lederne skal skabe rammer, de skal ikke give ordre. Ultimativt er det lederne, der er ansvarlige for at sikre den rette balance mellem frihed og nytte, mellem ansvaret for sandhed og kritisk tænkning og ansvaret for samfundsmæssig udvikling. Det er ledelsen, der skal garantere forskningsfriheden – men det er også ledelsen, der skal stå til ansvar for, at universitetet opfylder sin del af den samfundsmæssige kontrakt, hvor finansiering af forskning og uddannelse sker for at få positiv udvikling i samfundet.

-På et overordnet plan er det derfor også vigtigt, at vi har en styringsstruktur, som respekterer, at ledelsen har ansvaret for at skabe denne balance mellem de to forpligtelser. Naturligvis skal universiteterne kunne stilles til regnskab for deres samfundsmæssige bidrag, men den samfundsmæssige styring må ikke overtage ansvaret og ledelsesretten fra universiteterne. Den politiske styring af universiteterne skal derfor kun have karakter af målstyring.

-Det er også afgørende, at de styringsmæssige rammer understreger ledelsens ansvar for de langsigtede visioner frem for kortsigtede taktiske gevinster. Vi har brug for ledere, der tør være ambitiøse, se fremad, og som ikke er bange for at tage chancer. Det kan ikke nytte noget, at styringsstrukturen forventer, at lederne opfører sig som loyale embedsmænd, eller at deres største frygt er at blive anklaget for at spille skatteborgernes penge, for så mister universiteterne evnen til innovativ udvikling.

Side 79 -Den korte formel

Vi mener, at tre aspekter er afgørende for, at et mangfoldigt, åbent og ambitiøst dansk universitetssystem kan blomstre i fremtiden:

- *Et styringssystem, der stiller universiteterne til regnskab, men også giver dem plads til at udfolde sig forskelligt, tage chancer og agere eksperimentelt. Afskaf detaljstyring og fokuser på målstyring.*
- *En ledelsesform, som ikke blot fungerer oppefra og ned, men faciliterer, at medarbejdere og studerende deltager i at udvikle det enkelte universitet til den bedst mulige udgave af sig selv.*
- *En anerkendelse i hele det danske samfund af, at universiteterne har en særlig funktion og kan bidrage betydeligt til at skabe et godt samfund gennem rollen som vidensbaseret forandringskraft. Universiteter er ikke en udgift for samfundet, men en investering i vores fælles fremtid.*

Det er et stort ansvar for de danske universiteter, men det er også en mulighed for at skabe noget unikt og bidrage til et åbent, bæredygtigt og velfungerende samfund i fremtiden.

Punkt 4: Optagelsestal

Optagelsestallene på vores BA-uddannelser er generelt lave i år. Mange andre uddannelser på tværs af fakulteter og universiteter har oplevet en lignende tendens. Forventningen er, at tallet er en anomali udløst af, at mange unge efter corona vil ud og opleve verden, på højskole eller lignende. Heldigvis er det ikke instituttets uddannelser som sådan der fravælges jf. det gode optag på kandidatuddannelserne. Dog vil der naturligt være en opmærksomhed på, om tallene retter sig i 2023. I lyset af optagelsestallene er det samtidig vigtigt, at vi gør en ekstra indsats i forhold til fastholdelse og gennemførelse.

Punktet indledes med en præsentation af tallene. Vi drøfter dem, og der vil være mulighed for at komme med input til, hvordan vi kan arbejde med fastholdelse, rekruttering samt eventuelt andre tiltag.

Optagelsestallene er ligeledes drøftet på SU- møde d. 6. september.

Punkt 5: Karrieretiltag

Der etableres et talentprogram på fakultetets niveau, men det bliver et program med plads til relativt få deltagere.

På instituttet ønsker vi imidlertid også at styrke indsatsen i forhold til karriere - og talentudvikling bredere forstået. Det er selvfølgelig en del af personaleledelsen og aktiviteterne i miljøerne, men det vil være nyttigt med yderligere input og perspektiver fra IR – gerne i forhold til early career-indsatser.

Punkt 6: Science & Innovation Hub (AAU INNOVATE)

Den 1. august stod Science & Innovation Hub, der har fået navnet AAU INNOVATE, klar.

Visionen for etableringen af AAU INNOVATE er:

- At tværvideenskabelig forskning kan bidrage til løsninger på globale udfordringer.
- At uddanne fremtidens kandidater til entreprenører, og at de mestrer at arbejde både tværfagligt og tværkulturelt.
- At være et levende hub for entreprenørskab og innovation.
- At etablere nye innovative virksomheder og bidrage til vækst og skabelse af nye arbejdspladser.

Science and Innovation Hub skal huse inkubatormiljøer for studerende og entreprenante forskere, der vil afprøve sig selv som iværksætter. Forskere kan på tværs af fagområder mødes med eksterne samarbejdspartnere og bidrage til løsningen af verdens globale problemstillinger, og studerende vil kunne mødes om projektsamarbejde på en af husets mange drop down arbejdspladser.

Huset skal være åbent for alle – forskere, studerende, iværksættere, erhvervsliv og borgere. Det skal være et sted med fleksible arbejdspladser, hvor forskerne i perioder kan mødes for at samarbejde. Virksomhederne rykker heller ikke fast ind i huset, men de kommer til at have deres faste gang dér.

Der ønskes en drøftelse af på hvilke områder IKL kan indgå og blive en del af AAU INNOVATE.

- Herunder en drøftelse i forhold til instituttets EVU aktiviteter.

Punkt 7: Evt.

Referat